

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion liikelaitoksista annetun lain 8 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion liikelaitoksista annettua lakia. Ehdotuksen mukaan laissa määriteltäisiin valtion liikelaitosten lyhytaikaisten lainojen yhteismäärä euromääräisenä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2002 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Perustuslain 82 §:n mukaan valtion lainanoton tulee perustua eduskunnan suostumukseen, josta ilmenee uuden lainanoton tai valtionvelan enimmäismäärä.

Valtion liikelaitoksista annetun lain (627/1987), jäljempänä liikelaitoslaki, 8 §:n 1 momentti koskee liikelaitoksen lyhytaikaista lainanottoa. Momentin mukaan liikelaitos saa ottaa toimintaansa varten lainaa, jonka takaisinmaksuaika on alle vuoden, sekä toimitusluottoa (*lyhytaikainen laina*) siten kuin valtioneuvosto määrää. Liikelaitosten lyhytaikaisen lainan yhteismäärä saa olla kuitenkin enintään 2 000 000 000 markkaa. Momentti on voimassa 31 päivään joulukuuta 2001.

Vahvistettaessa liikelaitoslain muutosta, jolla lain 8 §:n 1 momentti muutettiin väliaikaisesti 1 päivästä maaliskuuta 2000, valtioneuvoston pöytäkirjaan merkittiin seuraava lausuma: ”Nyt esitellyn lainsäädännön puitteissa valtioneuvosto sitoutuu mahdollisimman väljiin ja joustaviin lyhytaikaisen lainan ottovaltuuksia koskeviin myöntämismekanismeihin siten, että niistä ei aiheudu käytännön ongelmia liikelaitoksille ja että liikelaitoksien toimintaedellytykset eivät nykyises-

tään huonone.” Tämän vuoksi järjestelmään ei ehdoteta käytännön muutoksia. Tavoitteena on periaatteessa muuttaa liikelaitosten lyhytaikaisen lainan yhteismäärä euromääräiseksi 1 päivästä tammikuuta 2002.

Liikelaitoslain voimassa olevan 8 §:n 1 momentin mukaan lyhytaikainen laina on lainaa, jonka takaisinmaksuaika on alle vuoden. Yhteneväisesti kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 7 §:n ja markkinakäytännön kanssa ehdotetaan, että lyhytaikainen laina määriteltäisiin lainaksi, jonka takaisinmaksuaika lainaa otettaessa on enintään kaksi kuukautta. Lyhytaikaista lainaa määriteltäessä liikelaitoksen tavanomaisia tilivelkoja ja pitkäaikaisen lainan lyhennyksiä ei oteta huomioon. Eduskunta antaa liikelaitoslain 8 §:n 2 momentin sekä laitoskohtaisten lakien mukaan suostumuksensa pitkäaikaisen lainan ottamiseen. Vuosittain pitkäaikaisen lainan määrästä eduskunta päättää valtion talousarvion vahvistamisen yhteydessä. Vaikka kirjanpidollisesti pitkäaikaisen lainan lyhennykset siirretäänkin lyhytaikaisiin lainoihin maksua edeltävän vuoden taseessa, näitä määriä ei oteta huomioon valtuuksien käyttöä laskettaessa, sillä lainanottovaltuuksien kannalta lyhytaikaisen velan muodostavat vain lyhytaikaisina otetut lainat. Myöskään tilivelkoja ei laskettaisi lyhytaikaisen lainan

enimmäismäärään. Tilivelka syntyy tuotteita ja palveluja ostettaessa, ja se liittyy oleellisesti osana liiketoimintaan. Tilivelka ja lyhytaikainen laina ovat vierasta pääomaa, muutoin niitä ei voida rinnastaa toisiinsa.

Viimeksi lyhytaikaisen lainan laitoskohtaisista enimmäismääristä on säädetty valtion liikelaitosten lyhytaikaisen lainan enimmäismääristä annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (1090/2000). Mainitun pykälän mukaan valtion liikelaitosten lyhytaikaisen lainan liikelaitoskohtaiset enimmäismäärät ovat 1 päivästä tammikuuta 2001: Hallinnon kehittämiskeskus 10 miljoonaa markkaa, Ilmailulaitos 400 miljoonaa markkaa, Metsähallitus 200 miljoonaa markkaa, Tieliikelaitos 200 miljoonaa markkaa sekä Valtion kiinteistölaitos, nykyinen Senaatti-kiinteistöt, 300 miljoonaa markkaa.

Liikelaitoslain muutettavaksi ehdotetun 8 §:n 1 momentin mukaan liikelaitosten lyhytaikaisen lainanoton yhteinen enimmäismäärä olisi kustannusneutraalisti 336 400 000 euroa.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Valtion liikelaitosten lyhytaikaisen lainan markkamääräinen enimmäismäärä ehdotetaan muutettavaksi kustannusneutraalisti euroiksi. Vuonna 2000 valtion liikelaitosten lyhytaikaisen lainan enimmäismäärä sai olla enintään 910 miljoonaa markkaa. Liikelaitosten tilinpäätösten mukaan niiden lyhytaikaisen lainan yhteenlaskettu määrä oli 231 miljoonaa markkaa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriön asettamassa liikelaitoslain uudistamistyöryhmässä. Siitä on pyydetty oikeusministeriön, liikelaitoksia ohjaavien ministeriöiden sekä liikelaitosten lausunnot. Lausunnonantajilla ei ole ollut huomautettavaa ehdotuksen tavoitteista. Lausunnoissa esitetyt yksityiskohtia koskevat huomautukset on pyritty ottamaan huomioon esitystä valmisteltaessa.

4. Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetus on tarkoitettu muuttamaan vastaavasti euromääräiseksi.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

6. Säättämisjärjestys

Liikelaitoslaki säädettiin valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyssä järjestyksessä. Lain säätämistä perustuslain säätämisjärjestyksessä edellytti muun muassa lain 8 §:n 1 momentin tuolloin voimassa ollut sanamuoto. Laki muutettiin uuden perustuslain mukaiseksi 1 päivänä maaliskuuta 2000 voimaan tulleella lailla (218/2000). Ehdotettu laki voidaan käsitellä tavallisessa säätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****valtion liikelaitoksista annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion liikelaitoksista 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetun lain (627/1987) 8 §:n
1 momentti sellaisena kuin se on laissa 218/2000, seuraavasti:

8 §
Lainanotto

voston asetuksella säädetään. Liikelaitosten
lyhytaikaisen lainan yhteismäärä saa kuitenkin olla enintään 336 400 000 euroa.

Liikelaitos saa ottaa toimintaansa varten
lainaa, jonka takaisinmaksuaika on enintään
kaksitoista kuukautta sekä toimitusluottoa,
(*lyhytaikainen laina*), siten kuin valtioneu-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2002.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

Laki

valtion liikelaitoksista annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion liikelaitoksista 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetun lain (627/1987) 8 §:n
1 momentti sellaisena kuin se on laissa 218/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Lainanotto

Liikelaitos saa ottaa toimintaansa varten lainaa, jonka takaisinmaksuaika on alle vuoden, sekä toimitusluottoa (*lyhytaikainen laina*) siten kuin valtioneuvosto määrää. Liikelaitosten lyhytaikaisen lainan yhteismäärä saa olla kuitenkin enintään 2 000 000 000 markkaa.

Ehdotus

8 §

Lainanotto

Liikelaitos saa ottaa toimintaansa varten lainaa, jonka takaisinmaksuaika on *enintään kaksitoista kuukautta* sekä toimitusluottoa, (*lyhytaikainen laina*), siten kuin *valtioneuvoston asetuksella säädetään*. Liikelaitosten lyhytaikaisen lainan yhteismäärä saa kuitenkin olla enintään *336 400 000 euroa*.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
mikuuta 2002.